

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Humán Bizottsága

2142 Nagytarcsa, Rákóczi u. 4.

ELŐTERJESZTÉS

Nagytarcsa Község Önkormányzata Humán Bizottságának
2025. március 27. napján tartandó rendes ülésére

Tárgy: *Javaslat a zöldterületek és zöldfelületek használatáról, fejlesztéséről, fenntartásáról és megóvásáról szóló 9/2016. (IX.28.) ö. felülvizsgálatára, illetve hatályon kívül helyezésére, valamint zöldterület- és fakataszter létrehozására*

Melléklet: *1. Magyar Építész Kamara 2025. január 2. napjától hatályos Favédelmi Terv Szabályzata*
2. Pest Vármegyei Kormányhivatal állásfoglalása
3. Az új rendelet-tervezete

Előterjesztő: Tóth Péter elnök

Előterjesztés előkészítője: Pap Krisztina jogi referens

Törvényességi szempontból ellenjegyezte: dr. Huszár Máté jegyző

A napirendet nyílt ülésen kell tárgyalni.

A rendeletalkotáshoz minősített-, míg a határozat elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges.

Tisztelt Bizottság!

I. Fászárú növények védelme, közhasználatú terület fogalma, új „zöldrendelet” megalkotása

A zöldfelületek védelme és a települési zöldinfrastruktúra fejlesztése a klímaváltozás hatásainak csökkentése érdekében napjainkban egyre fontosabb szerephez jut.

2024. október 1-től kezdődően új, az eddigtől komplexebb jogszabályba épült a fás szárú növények védelmére vonatkozó szabályozás. *A települési zöldinfrastruktúráról, a zöldfelületi tanúsítványról és a zöld védjegyről* szóló 282/2024. (IX.30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: TEZIR) 2024. október 1-jén lépett hatályba, ezzel egyidejűleg a *fás szárú növények védelméről* szóló 346/2008 (XII.30.) Korm. rendelet hatályát veszítette.

A TEZIR az alábbi célok érdekében fogalmaz meg szabályokat:

- az élehető települési környezet megteremtése, az életminőség javítása,
- a település ellenállóképességének növelése a klímaváltozással szemben,
- a zöldfelületek, valamint a biológiai sokféleség védelme és növelése,
- a települési zöldinfrastruktúra és a szürkeinfrastruktúra kiegyenlített viszonyának megteremtése,
- a telkek és ezáltal a település megfelelő mennyiségű és minőségű zöldinfrastruktúra-ellátottságának biztosítása, valamint
- a telkek tájépítészeti minőségének növelése és pontosabb meghatározása.

A jogszabály a Települési zöldfelületek megjelölésű III. fejezetében tartalmazza a fás szárú növényekre vonatkozó előírásokat az alábbi alcímekhez tartozóan:

10. A fás szárú növények telepítésére, fenntartására és védelmére vonatkozó általános szabályok.
11. A közhasználatú területen lévő fás szárú növények telepítésére, fenntartására és védelmére vonatkozó különös szabályok.
12. A közhasználatú területen lévő fás szárú növények kivágása és pótlása.

A jogszabály hatálya a felsorolt címek tekintetében nem terjed ki:

- az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény hatálya alá tartozó fás szárú növényekre,
- a fás szárú ültetvényekről szóló kormányrendelet szerint létesített ültetvényekre,
- a szennyvíz, szennyvíziszap és hígtrágya elhelyezésére, hasznosítására szolgáló fával borított területre,
- az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozó területre.

A fentiek alapján a 10. alcímben szereplő általános szabályok alapvetően az erdőtörvény (valamint az előbb felsorolt további három esetkört szabályozó jogszabályok) hatálya alá nem tartozó esetekben alkalmazandók, míg a 11.-12. alcímek szerint a fás szárú növények telepítésére, fenntartására és védelmére, valamint a fás szárú növények kivágására és pótlására előírt szabályok kifejezetten csak a közhasználatú területekre vonatkoznak.

A TEZIR - a korábbtól eltérően - a közterületek helyett a közhasználatú területek fogalmat használja. A közhasználatú terület a TEZIR szerinti meghatározása: a közterület, valamint a nem közterületi ingatlan közhasználat célját szolgáló területrésze. Figyelemre méltó a közhasználatú területeken történő fakivágás szabályozása. Ez a fakivágás engedélyköteles tevékenység, az engedély iránti kérelem adattartalmát a TEZIR 3. melléklete határozza meg. A TEZIR a települési önkormányzat jegyzőjének környezetvédelmi államigazgatási feladat- és

hatáskörét bővíti tehát, hiszen a jegyző a közhasználatú területek zöldfelületének védelmével és a telkek zöldfelületének fenntartásával kapcsolatos hatósági feladatokat is el fogja látni, de nem változtat az eddigi szabályozáson, a fakivágással és pótlással kapcsolatos, jelenleg is meglévő feladatkörén. A közhasználatú területeken a fakivágás engedélyezésére vonatkozó kérelmet a település jegyzőjéhez szükséges benyújtani.

A TEZIR a közhasználatú ingatlanokra vonatkozóan állapítja meg a fás szárú növények kivágásával és pótlásával kapcsolatos szabályokat, illetve az építési telek és telek tulajdonosára, vagyongazdálkodójára és a telekkel bármely jogviszony alapján rendelkezni jogosult használójára (a továbbiakban együtt: használó) terjed ki.

Fentieket összefoglalva megállapítható, hogy a közhasználatú területekre – amely magába foglalja a közterületeket és a magántulajdonú területek közhasználatú részeit – vonatkozóan az önkormányzatoknak nincs felhatalmazásuk helyi rendeletben szabályokat hozni, a TEZIR alapján a jegyző jár el a fás szárú növények telepítése, fenntartása, védelme, kivágása és pótlása ügyében.

Az, hogy a közhasználatú területeken túli magánterületekre vonatkozóan van-e felhatalmazása az önkormányzatoknak helyi rendeletet alkotni, nincs feltétlenül egyetértés. Országos tendencia, hogy az önkormányzatok a vonatkozó helyi rendeleteiket hatályon kívül helyezik, ugyanakkor a Magyar Építész Kamara 2024. december 10-ei Küldöttgyűlésén 28/2024. (12.10.) számú határozatával elfogadta a Favédelmi Terv Szabályzatát (*1. melléklet*), amely Szabályzat 2025. január 1. napjától hatályos. A Szabályzat 7.2. pontban kitér arra, hogy az **Alaptörvény felhatalmazása és a TEZIR alapján a települési önkormányzat helyi rendeletben szabályozhatja a magántulajdonú ingatlanokon lévő fák (fás szárú növények) védelmét, a fakivágást, és a pótlást.**

A fenti helyzet tisztázására 2025. március 5. napján a Pest Vármegyei Kormányhivatal Törvényességi Felügyeleti Főosztályhoz (a továbbiakban: PVKH) fordultunk szakmai iránymutatásért. A PVKH állásfoglalása az előterjesztés *2. mellékletében* olvasható. **A PVKH a PE/030/00887-2/2025. ügyiratszámú-, „jogi vélemény (fás szárú növények védelme)” tárgyú levelében kifejtette, hogy „a magánterületek fakivágásának, pótlásának szabályozására az önkormányzat felhatalmazással rendelkezik”.** Ennek megfelelően elkészítettük a rendelettervezetet, amelyet az előterjesztés *3. mellékletében* olvashatnak.

A Kvtv. 48. § (3) bekezdése szerint a települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek...tervezetét...az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

Az új rendelet megalkotásának lépései az alábbiak:

2025. március A Képviselő-testület **kinyilvánítja**, hogy az új „zöldrendelet” – az *3. melléklet* szerinti tartalommal – **meg kívánja alkotni**, és **felkéri** a Polgármestert, hogy az illetékes környezetvédelmi igazgatási szerv véleményét **szerezze be**.

2025. április Az illetékes környezetvédelmi igazgatási szerv **véleményének beszerzése**.

2025. május Az új „zöldrendelet” **megalkotása** a környezetvédelmi igazgatási szerv **támogató véleményének esetén**.

2025. június 1. Az új „zöldrendelet” **hatályba lépése**.

II. Zöldterület- és fakataszter létrehozása

Az önkormányzatok tulajdonában lévő ingatlanvagyon nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 47/1992. (XI. 6.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 1. § (1) bekezdése értelmében az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanvagyonról a Kr. 1–5. számú melléklete szerinti ingatlanvagyon-katasztert (a továbbiakban: kataszter) kell felfektetni és folyamatosan vezetni. A 3. § szerint a kataszter felfektetése és folyamatos vezetése a jegyző feladata. A Kr. szerinti kataszter a „Z” Zöldterület kataszter, amelyre vonatkozó alapadatok a következők:

A zöldrészlet jellege:

Az összes zöldterületből:

- Játszótér, tornapálya, pihenőhely:
 - száma
 - területe (hektár és nm)
- Közpark:
 - virágos területe (hektár és nm)
 - füves, cserjés, ligetes területe (hektár és nm)
 - kerti burkolatú területe (hektár és nm)
 - egyéb területe (hektár és nm)
- Gondozott terület (hektár és nm)
- Gondozatlan terület (hektár és nm)

A Kr. értelmező rendelkezései szerint közhasználatú zöldterület a település mikroklímájának javítására, szerkezetének tagolására, a település lakóinak felüdülésére szolgáló nagyobb részt növényzettel borított terület (beleértve a kerti burkolattal, valamint fásítással kialakított pihenést, védelmet szolgáló területet is). Zöldterület a közpark (parkterület, játszótér) és a közjóléti erdő (pihenőerdő, parkerdő).

Fontosnak tartjuk említeni, hogy a Tisztelt Képviselő-testület 2024. december 2. napján megtartott ülésén a „*Javaslat fásítási program elindítására*” című napirendi pont keretében érintette a témát, és akkor elhangzott egyrészt, hogy a jegyző 2025. februárjára készítse el/ő a „zöldrendeletet”, másrészt szó esett egy esetlegesen létrehozandó fakataszterről is, hogy nyomon lehessen követni ki, hová, mikor ültetett fát, kinek a feladata, és kötelezettsége annak gondozása stb. Egy jól működő fa- és zöldfelületi kataszterrel időt, pénzt és energiát lehet spórolni a fenntartási feladatokban, amellyel megelőzhetők a fakárok és tervezhetővé válnak a kiültetési, valamint a fenntartási feladatok. Rendszeresen frissítve pontosan nyilvántartható a vagyoni érték, nyomon követhető az értékváltozás és a fenntartási források (elsősorban költségek) jobban tervezhetőek.

A Képviselő-testület **437/2024. (XII.2.)** számú határozatával kinyilvánította, hogy elkötelezett Nagytarcsa község zöldítésében, és a települési zöldfelület növelésében, és elhatározta, hogy a 2025. évben Fásítási Programot indít, amelynek a 2025. évi keretösszegét 25 millió forintban határozta meg.

Hivatkozottaknak megfelelően szükséges abba az irányba gondolkodnunk, hogy olyan fa- és zöldfelületi katasztert szerezzünk be, amely nem csupán a települési fasorok, parkok, zöldterületek stb. kataszterét szolgálja, hanem a településüzemeltetési feladatok regisztrálását is (el)végzi. Használata lehetővé teszi a naprakész faállomány nyilvántartását, segítséget ad a fenntartási munkálatok tervezéséhez, a fákkal történő beavatkozások, események, egyéb dokumentumok rögzítését és naplózását teszi lehetővé. A fakataszterben rögzített adatok alapján napra készen, egyszerűen elvégezhető a faérték-számítás.

Kérem a Tisztelt Bizottságot az előterjesztés megtárgyalására, és a határozati javaslat

támogatására!

Nagytarcsa, 2025. március 25.

Tisztelettel:

**Tóth Péter sk.
elnök**

HATÁROZATI JAVASLAT1:

Nagytarcsa Község Önkormányzata Humán Bizottságának /2025. (III.27.) számú határozata az új „zöldrendelet”

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Humán Bizottsága javasolja a Képviselő-testületnek, hogy

1. a zöldterületek és zöldfelületek használatáról, fejlesztéséről, fenntartásáról és megóvásáról szóló 9/2016. (IX.28.) ö.r.-t **vizsgálja felül**, és a felülvizsgálat eredményeként új „zöldrendelet” megalkotásáról **döntson** – jelen határozat meghozatalát segítő előterjesztés 3. melléklete szerinti tartalommal –
2. **kérje** a Polgármestert az 1. pont szerinti új „zöldrendelet” megalkotásához szükséges illetékes környezetvédelmi igazgatási szerv véleményének beszerzésére, és a vélemény beszerzését követően annak előterjesztésére.

Felelős: Elnök

Határidő: 2025. március 31. (a Polgármester tájékoztatására a határozat tartalmáról)

HATÁROZATI JAVASLAT2:

Nagytarcsa Község Önkormányzata Humán Bizottságának /2025. (III.27.) számú határozata a zöldterület- és fakataszter létrehozásáról

Nagytarcsa Község Önkormányzatának Humán Bizottsága – a Képviselő-testület 437/2024. (XII.2.) számú határozatában kinyilvánítottakkal összhangban – **javasolja** a Képviselő-testületnek, hogy **döntson** úgy, hogy

1. **támogassa** Nagytarcsa község közigazgatási területén zöldterület- és fakataszter létrehozását,
2. **kérje fel** a Polgármestert az 1. pontban foglaltaknak megfelelő „zöldterület- és fakataszter létrehozása és 3 évi üzemeltetése” beszerzési eljárás előkészítésére, az ajánlattételi felhívás elkészítésére és előterjesztésére.

Felelős: Elnök

Határidő: 2025. március 31. (a Polgármester tájékoztatására a határozat tartalmáról)